

Sider — at Statsbanerne har flere Opgaver at løse, bl. a. den at ophjælpe forskellige Egne, og af den Grund har utvivlsom visse Dele af Landet faaet Statsbaner, om hvilke man vidste eller kunde vide, at de i en lang Aarrække vilde give et ikke uvæsentligt Underskud. Nu bliver imidlertid Spørgsmaalet — og det er et Spørgsmaal, jeg synes vilde have stor Interesse at faa klaret —, hvorledes de enkelte Banestrækninger betaler sig. Man kunde sige, at det er et Spørgsmaal, som ikke kan besvares. Her overfor vil jeg sige, at i Sverige gør man i alt Fald Forsøg paa at besvare Spørgsmaalet, og jeg vil efter Samtale med betydelige Banefolk hævde, at det i hvert Fald vil være muligt nogenlunde at bedømme, hvilke Baner der betaler sig og hvilke ikke. Der skulde imidlertid gerne komme noget positivt ud af en Besvarelse som den, jeg her ønsker, og det, der skulde komme ud af den, er efter min Mening dette, at ved de Baner, som ikke kan betale sig, maa man forsøge, om det ikke gennem en radikal Forandring af hele deres Administration skulde være muligt at komme i hvert Fald et meget stort Skridt henimod, at de betaler sig.

Det er en given Ting, at Statsbaner paa lokale Strækninger og Privatbaner paa tilsvarende Strækninger meget ofte ikke drives efter samme Principper. Det er en Kendsgerning, at Stationsbetjening og sligt paa Privatbaner, som med Hensyn til Trafikken højst sandsynligt staar paa fuldkommen samme Stadium som visse Statsbanestrækninger, betjenes med en langt mindre og langt billigere Betjening, og navnlig billigere, fordi man har omformet Administrationen til at være noget helt andet end den, man anvender paa Statsbanerne.

Det maa naturligvis erkendes, at der er noget vist let i at sige som saa: I Statsbanerne har vi en Administration af den og den Art, og den bruger vi uden Hensyn til, om Trafikken paa det paagældende Sted er mindre eller større; vi kan ikke indlade os paa at have forskellige Former for Stationsadministration under Hensyn til, om der paa den paagældende Banestrækning er større eller mindre Trafik; vi kan ikke forlange f. Eks. — og det er et Spørgsmaal, der i høj Grad kan komme til at spille med ind —, at Publikum paa visse Egne, hvor man har Statsbaner, i langt højere Grad maa betjene sig selv end paa visse andre Steder paa Grund af, at paa disse andre Steder er Trafikken saa stor, at der bliver Plads til at give dem den fornødne Hjælp.

Overfor det Ræsonnement kan man ikke bøje sig. En Egn, som faar en Statsbane, og hvis Beboere alene derigennem er sikret imod at skulle give Bidrag til en Bane, som de ingen Renter faar af — og yderligere kan det meget let gaa saadan, at de maa give direkte Tilskud til den paagældende Bane — en Egn, som faar en Statsbane, og som altsaa ganske eller i alt Fald i alt væsentlig — for det kan nok hælde, at de giver mindre Bidrag til et saadant Anlæg — er fritaget for Udgifter til Banen, den maa efter min Mening være glad, og saa maa man ikke stille Krav om, at man med Hensyn til Betjeningen skal være anderledes stillet end paa Privatbaner, som maa betale deres egen Drift. Jeg kan heller ikke tro andet end, at den Tid, hvori vi befinder os, — og hvor dog Viltien til at skaffe Balance i Statsvirksomhederne er ret stor, og hvor Forstaaelsen af, hvor uhyre vigtigt det er, at der økonomiseres saa meget som muligt —, er helt anderledes forstaaende, end den har været før. Jeg kan ikke forstaa rettere end, at netop det nuværende Tidspunkt er en Tid, hvor det var muligt at gennemføre noget i den angivne Retning, og jeg føler mig forvisset om, at det, der her kunde spares, sikkert vilde kunne tælles i Millioner, om end naturligvis ikke i mange Millioner.

Inden jeg forlader dette Spørgsmaal, vilde jeg gerne angaaende Banerne sige en enkelt Ting med Hensyn til Lønninger. I sidste Samling blev der med Finansudvalgets Tilslutning givet Handelschefen eller noget i den Retning tror jeg, at Stillingens Titel er, en Gage paa vistnok 18 000 Kr. Dette er en Gage, som ligger langt over, hvad Afdelingscheferne ved Banerne har. Jeg skal paa ingen Maade have noget imod, at en saadan Lønning kan være berettiget for den vedkommende Stilling. Men jeg maa hævde, at det ser underligt ud for disse Afdelingschefer, som er naaet til de højeste Toppe, man overhovedet kan naa i Statsadministrationen, at de staar paa en Løn, der er væsentlig lavere end den Løn, man giver en Mand, som kommer udefra, og jeg vil henstille til den højtærede Trafikminister, at der bringes større Lighed i dette Forhold, end der i Øjeblikket findes.

Som bemærket kan jeg, selv om Balancen ikke paa nogen Maade er sikker, ikke — bortset fra den Mulighed at faa Administrationen forenklet — se, at det er let at finde paa Steder, hvor der virkelig kan spares noget. I den sidste Tid har man imidlertid taget et Forhold med ind i Besparelsesbestræbelsen, hvorom jeg senere